

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W 2008 R.

8. Wybrane problemy działalności informacyjnej biblioteki

8. 1. Charakterystyka usług informacyjnych

W dobie informatyzacji społeczeństwa nie sposób przecenić wartości usług informacyjnych oferowanych czytelnikom przez biblioteki. Jest to obecnie jedno z priorytetowych zadań jakie mają do spełnienia i zauważyć należy, że czynią to z należytą troską. Tradycyjnie już realizacja usług informacyjnych odbywała się w oparciu o zbiory biblioteczne – w postaci drukowanej i elektronicznej – oraz zasoby sieci Internet. Na warsztat informacyjny bibliotek publicznych składają się więc: księgozbiór podręczny, czasopisma, katalogi, kartoteki (regionalna, lokalna, zawartości czasopism, osobowa, zagadnieniowe, tekstów obcojęzycznych, recenzji filmowych, literackich i teatralnych), teczki wycinków prasowych i zestawienia bibliograficzne. Głównymi odbiorcami informacji pozostają studenci i uczniowie, w tym maturzyści oraz osoby podnoszące kwalifikacje zawodowe.

Popularne usługi

Niezmienną popularnością wśród odbiorców usług bibliotecznych cieszyła się tematyka regionalna, zwłaszcza dotycząca historii, twórczości lokalnej, atrakcji turystycznych regionu i biografii wybitnych postaci. Zauważalny był spadek zainteresowania informacją europejską, której popularność była najwyższa z chwilą wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Tradycyjnie już spore zainteresowanie użytkowników bibliotek budziła informacja biznesowa, m.in.: sposób pisania CV, listu motywacyjnego, podjęcie własnej działalności gospodarczej itp. Informacja biznesowa skierowana jest głównie do przedsiębiorców, właścicieli firm, pracowników administracji, służb BHP, absolwentów szkół, studentów i nauczycieli. Udzielana jest głównie w czytelnich, na podstawie zgromadzonego księgozbioru oraz prounumerowanych czasopism. Bardzo dużą popularnością cieszył się program prawniczy Lex Polonica Maxima z uwagi na bezpośredni dostęp do treści poszczególnych przepisów prawnych, orzecznictwa, komentarzy i piśmiennictwa z tej dziedziny. Wśród zrealizowanych kwerend, w ramach informacji biznesowej, najczęściej dotyczyło metod zarządzania firmą i zasobami ludzkimi, przedsiębiorczości lokalnej, międzynarodowych standardów, zintegrowanych systemów jakości, logistyki oraz wizerunku współczesnego menadżera. Liczne zagadnienia dotyczyły również audytu, finansów, inwestycji, kredytów, budżetu jednostek samorządu terytorialnego i bankowości elektronicznej.

W związku z coraz większą modą naszego społeczeństwa na aktywne spędzanie wolnego czasu wzrasta wśród użytkowników bibliotek zapotrzebowanie na informację turystyczną. Najczęstsze zapytania czytelników dotyczyły bazy turystycznej, agroturystyki, turystyki i hotelarstwa. Czytelnicy poszukiwali znajomości procedur w prowadzeniu przedsiębiorstw turystycznych, organizacji wycieczek, obozów, zakładania bazy turystycznej i pilotażu wycieczek. Dużą popularnością cieszyły się przewodniki geograficzne po Polsce, Europie i świecie.

Coraz większego znaczenia w działalności informacyjnej nabierają własne strony internetowe. Biblioteki zamieszczają na nich dane teleadresowe, informacje o zbiorach, usługach, działalności i księgozborze.

8.2. Bibliografie regionalne i lokalne

W 2008 roku biblioteki publiczne woj. śląskiego kontynuowały – bądź opracowywały samodzielnie lub we współpracy - bibliografie swojej miejscowości bądź regionu.

- w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Będzinie zakończono proces przygotowania bazy komputerowej Bibliografii gmin powiatu będzińskiego w katalogu on-line w programie MAK.
- w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej wydano trzynasty tom Bibliografii regionalnej Bielska-Białej i powiatu bielskiego za lata 2005-2006 w formie drukowanej, tekstowej oraz elektronicznej na płycie CD. Bibliografia jest dostępna w zasobach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Trwają prace nad opracowaniem materiałów bibliograficznych za lata 2007-2008, dostępnych w formie kartotekowej.
- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu zakończono prace nad kolejnym tomem Bibliografii Bytomia za lata 1999-2000, rozpowszechnianej w 2008 roku na płycie CD, dostępnej także na stronie internetowej Biblioteki, w postaci plików PDF. Zespół redakcyjny kontynuuje prace nad tworzeniem kartoteki bibliografii Bytomia za lata 2007-2008.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Chorzowie opublikowała drukiem Bibliografię Chorzowa (w wyborze), liczącą 4240 poz., wykorzystując do tego program SOWA-2. Jej zasięg chronologiczny obejmuje lata 1871-2007. W bazie komputerowej MBP znajduje się ok. 11.400 rekordów bibliograficznych opisów dokumentów dotyczących miasta, dostępnych dla czytelników w przeglądarkach komputerowych w placówkach filialnych oraz na stronie internetowej Biblioteki.

- Biblioteka Miejska w Cieszynie kontynuowała tworzenie komputerowej bazy danych Silesiana, zawierającej ok. 26.450 opisów bibliograficznych, dostępnej w formie tradycyjnej oraz – od 2006 r. – w Internecie na stronie Biblioteki. Bazę można przeszukiwać za pomocą wyszukiwarki FIDKAR.
- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Czeladzi trwają prace nad elektroniczną wersją Bibliografii Czeladzi za lata 1937–2008, dostępnej obecnie w postaci tradycyjnej kartoteki, którą planuje się wydać na płycie CD w roku 2009.
- Biblioteka Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego w Częstochowie kontynuowała prace nad ukończeniem Bibliografii Regionu Częstochowskiego za lata 2005–2007 oraz suplementem Bibliografii województwa częstochowskiego za lata 1975–1998. Zakończenie prac przewiduje się na czerwiec 2009 r.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Górniczej kontynuowała prace nad Bibliografią Dąbrowy Górniczej XIX i XX wieku w postaci elektronicznej bazy danych, w programie MAK, liczącej obecnie ok. 2.400 opisów bibliograficznych.
- Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach gromadziła materiały, głównie czasopisma lokalne i regionalne oraz dokumenty życia społecznego, niezbędne do opracowania bieżącej bibliografii powiatu gliwickiego-ziemskiego. W 2008 roku przeprowadzono analizę stanu prac bibliograficznych we wszystkich bibliotekach powiatu gliwickiego oraz opracowano wstępne zasady bibliografii własnego powiatu.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach kontynuowała prace nad tworzeniem kartoteki druków zwartych dotyczących miasta.
- Biblioteka w Imielinie opracowuje materiały dotyczące swojego miasta za lata 1995–2007. Trwają prace nad udostępnieniem ich na stronie www Biblioteki. W planach – rozszerzenie jej o materiały dotyczące powiatu bieruńsko-lędzińskiego.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jastrzębiu Zdroju prowadzi kartotekę wycinków prasowych na temat miasta za lata 1988 do nadal w oparciu o czasopisma lokalne i regionalne.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie kontynuuje prace nad bibliografią powiatu grodzkiego, tworzoną w systemie SOWA-2 TEXT, i dostępną w formie kartoteki elektronicznej na stronie www tej Biblioteki.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Lublińcu nie prowadzi prac bibliograficznych nad bibliografią swojego powiatu, gromadzi jednak materiały do bibliografii miasta i powiatu lublinieckiego.
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Łaziskach Górnych gromadzi materiały dotyczące miasta, dostępne w formie tradycyjnej kartoteki. Nie podjęto jeszcze prac nad bibliografią powiatu mikołowskiego.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Mysłowicach nie prowadzi prac nad bibliografią powiatu grodzkiego.
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Myszkowie kontynuowała prace nad Bibliografią powiatu myszkowskiego za lata 2001–2002 w komputerowym programie SOWA-2.
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu opracowała w 2007 roku Bibliografię Raciborza i powiatu raciborskiego 2002, która dostępna jest w formie kartoteki oraz w 50% w formie komputerowej bazy danych w systemie PATRON.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Radzionkowie przygotowała Bibliografię Radzionkowa za lata 1998–2002. Jej druk zaplanowano na 2009 r. Materiał bibliograficzny za lata 2000–2001 dostępny jest w formie tradycyjnej kartoteki.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej, podobnie jak w latach ubiegłych, zgromadziła Materiały do bibliografii adnotowanej wydawnictw zwartych dotyczących Rudy Śląskiej za rok 2007, które opublikowane zostały przez Muzeum Miejskie w Rudzie Śląskiej w periodyku „Rocznik Muzealny” za 2008 rok.
- w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rybniku na bieżąco uzupełniana była tradycyjna Kartoteka Regionalna Ziemi Rybnickiej.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Siemianowicach Śląskich kontynuowała tworzenie kartoteki komputerowej zawierającej opisy bibliograficzne dokumentów życia społecznego i artykułów z aktualnych i archiwalnych numerów periodyków lokalnych.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu nie podjęła prac nad bibliografią swojego miasta.
- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świętochłowicach kontynuowane są – od 2005 roku – prace nad bibliografią miasta, która dostępna jest w formie kartotekowej.
- w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tarnowskich Górach wydano drukiem bibliografię Tarnowskie Góry. Bibliografia miasta i powiatu za lata 2006–2007, liczącą 3.270 pozycji bibliograficznych druków zwartych i ciągłych, która dostępna jest także na stronie internetowej Biblioteki w formacie PDF.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach tworzy bibliografię swego miasta w formie tradycyjnej kartoteki oraz w postaci bazy danych w programie PROMAX (od roku 1992 do nadal). Na kolejny już rok planowane jest wydanie t.2 Bibliografii Tychów za lata 1992–1996, w formie drukowanej wraz z płytą CD, co nie udało się w latach poprzednich.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Ustroniu prowadzi Kartotekę wycinków prasowych dotyczących miasta.
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wodzisławiu Śląskim od roku 2006 tworzy Bibliografię Wodzisławia i powiatu wodzisławskiego w programie komputerowym SOWA-2.
- Materiał bibliograficzny za rok 2000 dostępny jest na stronie www Biblioteki.

- Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu kontynuuje kartotekę lokalną miasta, liczącą obecnie ok. 8.000 opisów bibliograficznych dokumentów zwartych, artykułów z czasopism i dokumentów multimedialnych. W 2008 roku MBP próbowała wdrożyć moduł „Bibliografia” w programie PROMAX, jednak problemy techniczne wymusiły proces ponownego wprowadzania danych i w efekcie opóźniły prace nad tworzeniem bibliografii miasta w formie elektronicznej.
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Zawierciu kontynuuje jedynie kartotekę regionalną w formie tradycyjnej. W planach na najbliższe lata jest stworzenie bibliografii regionalnej powiatu zawierciańskiego.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Żorach prowadzi kartotekę lokalną w formie elektronicznej w programie SOWA-2, zawierającą opisy bibliograficzne artykułów z prasy lokalnej, regionalnej oraz publikacji książkowych dotyczących miasta Żory. W 2008 roku bazę danych „Bibliografia Regionalna” udostępniono na stronie internetowej Biblioteki.
- Żywiecka Biblioteka Samorządowa w Żywcu w 2008 roku – podobnie jak w latach poprzednich – kontynuowała prace nad bibliografiami zawartości periodyków poświęconych sprawom miasta i Żywiecczyny, takich jak: Gronie, Kalendarz Żywiecki, Nad Sołą i Koszarawą.
- Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie podjęła prace nad bibliografią powiatu pszczyńskiego. W trakcie tworzenia jest kartoteka opisów bibliograficznych druków zwartych i ciągłych, która w przyszłości stanie się podstawą do opracowania bazy komputerowej.
- w 2009 roku planuje się udostępnienie Bibliografii powiatu pszczyńskiego w wersji elektronicznej.
- w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Siewierzu kontynuowano prace nad komputerową bazą Severiana, tworzoną w programie SOWA-2.

